

Főszerkesztő és ideiglenes felelős: D. L. L.

On. Bibliofeca Universității din Cluj Sibiu

LI HIRLAP

A timiștorontali törvényes bej. sz. 934/1938. Alapította: Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Lemberg központjában folytatják a németek az ellenállást Éjtszakai légitámadás București ellen – Porondra lépett a moszkvai lengyel bizottság – Kesselring figyelmeztetése az olasz néphez

KELETI ARCIVONAL: Galiciában, Kolomea vidékén is megélnék a harcok. Elkeseredett küzdelem folyik Lembergben, a német helyőrség a város központjában összpontosította védelmi erőt. A Bug és a Visztula között továbbra is erős az orosz nyomás, elkeseredett küzdelem folyik a Brestlitovszk-Varso vasútvonalért, Lublin orosz tuleró rohamozza. Nagy küzdelem folyik Grodno és Bialiszok között, valamint Kauna szőlő északkeletre és a Dünaburgtól a Finn-öbölhöz húzó árcvonalon is.

NYUGATI FRONT: A rossz időjárás okozta átmeneti, gyengébb harci tevékenység után az elmúlt 24 órában nagy erővel lángoltak fel a harcok a normandiai inváziós árcvonalon: Saint Lô-től északnyugatra és Carentan-tól délnyugatra az amerikaiak, Caen körzetében az angolok kezdtek nagy támadást. Súlyos, egyre hevesebb harcok vannak folyamatban.

KÖZÉPOLASZORSZÁGI HADSZINTÉR: Helyi jellegű csatározások. Nagy szövetséges erőösszevonás Firenzétől délre.

DEKELETEURÓPAI LÉGÍTÉR: A július 22-én, szombaton Ploesti vidéké ellen intézett amerikai bombatámadást követően a július 23-ról 24-re, hétfőre

virradó éjtszaka a brit légi erő București bombázta. A román és német légvédelem több támadó repülőgépet lelőtt. Július 24-én angol-szász repülők több bulgáriai és egy albániai helysége is bombákat dobtak.

NÉMETORSZÁG: Eltörölték az eddigi német katonai tisztelgést és mostantól fogva a német véderő tagjainak a köszöntése: a jobb kar felcsemelése és a „Heil Hitler!” A Hitler elleni merénylet ügyében még folyik a renátori vizsgálat. A merénylet halálos áldozatainak száma háromra emelkedett.

OLASZORSZÁG: Kesselring megtorló rendszabályokat jelentett be az olasz lakosság ellen, a partizán-mozgalom támogatása esetére.

LENGYELORSZÁG: A Moszkvában megalakult „lengyel nemzeti felszabadítási bizottság” — amelyet Berlinben lengyel ellenkormányoknak tekintenek — a szovjet rádió útján közölte, hogy átveszi az orosz megszállás alá került lengyel területek polgári közigazgatását. A londoni lengyel kormány állásfoglalása erre a lépésre még nem ismeretes. Hirejár, hogy Mikolajczyk miniszterelnök hajlandó lenne a Sztalinnal való közvetlen megbeszélésre.

Kolomea vidékén is fellángoltak a harcok

Berlin. Miért jutottak előre oly gyorsan a szovjet csapatok a keleti árcvonalon középső szakaszán? Ezzel a kérdéssel foglalkozik Karl Otto Zottmaenn német haditudósító, aki részt vett a fehéroroszországi harcokban és közelebbi betekintést nyerhetett az ott folyó hatalmas küzdelem részleteibe. A német haditudósító rámutat arra, hogy a szovjet hadvezetőség tüzéségben, páncélosokan és repülőgépekben akkora erőt vetett harcra, amilyenre még az első világháború legnagyobb atyagocsaiban sem volt példa. Egyes német zászlóaljok ellen a szovjet főparancsnokság egész öhamhadosztályokat küldött rohamra, egyes német rohamgyűlék ellen egész szovjet vadászraj ellen pedig egész szovjet épülőzredek szálltak harcra. A fehéroroszországi előretörésnél ezenkívül a szovjet páncélos seregek felhasználták a néhány ezer főnyi partizánosportot is, amelyek tagjai az áthatolhatatlan nöcsaras erdőkön keresztül vezetőket szolgálták. A partizánok pótolták a kiserő gyalogságot is a szovjet páncélosoknál, miután a rendes gyalogság elakadt, — állapítja meg a német haditudósító. — A nyugati felé elszakadó német kötelékek gyakran ellentámadásokat indítottak és páncélos ékeik mélyen behatoltak a szovjet hadosztalok közé, egész folyosókat nyitva azok sorában, s ezeken a folyosókon át a hátrább maradt német csapatok harc nélkül elérhették újabb állásaikat. A német katonák elszépleltetlen teljesítményeket vittek végbe, amikor 30 és 40 fókos hőségben harcoltak és meneteltek, — hangoztatja Zottmaenn. — A német menetoszlopokat a levegőből szovjet repülőgépek, az erdőkből partizánok, előlrol pedig visszafordult szovjet páncélos kötelékek támadták. Mindennek ellenére azonban az elszakadási mozdulatokat példás rendben hajtották végre, — írja a német haditudósító.

A keleti árcvonalonról Berlinbe érkezett legújabb jelentéseket ismeretve, a német távirati iroda, a DNE közli, hogy a Lemberg övezetében folyó nagy esatán kívül a Kárpátok előterében is igen heves harcokra került sor. A Szovjet Kolomea vidékén nagy erővel támad, a német és a magyar csapatok ellenállása azonban jelentősen megszárdult. Az oroszok jelentős gésített erőkkel megkísérelték az árcvonalon átörészt, támadásaikat azonban feltartóztatták. Lembergben súlyos harcok folynak, a német helyőrséget a város szív-

ben vonják össze. Lemberg-től északra — mint a DNE jelentése közli — egy orosz hadosztalnak sikerült előnyomulnia a Szan folyóig. Jarosláv-tól északra az oroszok azonnal átkeiesi hadműveletekbe kezdtek, a német védelem azonban felette szivós és elhárította az átkelési kísérleteket, — állapítják meg német katonai körökben. A Lublin környékén folyó erős orosz támadás nyilvánvaló célja az áttörés megkísérlése, Varsó felé. A német védelem széles árcvonalon ádáz harcokat vív s mint a legújabb berlini jelentések közlik, az áttörés nem sikerült az oroszoknak. Grodnótól északra sem csökkent a küzdelem hevesége. A Dünaburgtól délkeletre lévő tavak vidékén a német csapatok több óráig, felette elkeseredett harc után három kilométernyire visszahúzódtak és új állásokban helyezkedtek el. Még északabbra, a Pejpusz-tól vidékén a német csapatok elszakadó mozdulatokat végeznek. Pszkóttól nyugatra heves harcok vannak folyamatban.

A finn árcvonalon immár második hete többé-kevésbbé álló-harcok folynak. A Szovjet a karéliei árcvonalonról jelentős páncélos erőket vont el a balti

német árcvonalon ellen folyó támadáshoz, ugyanakkor pedig a finn védelem is érehefen megszárdult. Az Uusi Suomi című finn lap — mint a Rador helsinki tudósítója jelenti — hangoztatja, hogy a szovjet támadások lanygulása a finn hadsereg védelmi sikerének tekinthető. A finn lap elismeri, hogy a német katonai segítség is sokban hozzájárult a finn árcvonalon bekövetkezett nyugalmi állapothoz, — mondja a Rador helsinki jelentése.

Néhány napon át a rossz időjárás gátolt minden nagyobb szabású hadműveletet a normandiai inváziós árcvonalon. A németek is, a szövetségesek is megragadták ezt az alkalmat erők átcsoportosítására és felrészítésére. Július 24-én, hétfőn azután nagyobb arányú angol-szász felderítő vállalkozások kezdődtek s egyes pontokon hevesebb helyi jellegű harcok is kialakultak. A 2. brit hadsereg csapatai az Orne keleti partján létesített hidfőjük kiszélesítésére jettek erőfeszítéseket, Troarn körzetében. Tíz gyalogsági hadosztályt és több páncélos egységet vontak össze e célból az angolok. A németek szintén

tartalék-erőket vittek a tűzvonalba. A harcok eddig a sikeres német elhárítás jegyében alakultak. Caentól délre és délkeletre, valamint Saint Lô és Papiers között erősödött az angol-amerikai tüzéségi tűz, — mondja egy újabb berlini jelentés.

Az elmúlt 24 órában erősödött a szövetségesek felderítő tevékenysége a középolaszországi hadszintén, — jelenti a Rador berlini tudósítója. — Különösen Firenzétől délre és Poggibonsitól északra volt élénk helyi csatározás. Ezen a vidéken egy új nagy szövetséges offenzíva előkészületei bontakoznak ki. A Tiberisz mindkét partján a német csapatok meghúsiották az utóvédéki vonalának áttörésére irányuló angol-szász kísérleteket. A szövetségesek csak a Tiberisz-től keletre nyerték rémi fért, ez azonban igen nagy áldozatukba került. A harcok ott még folyamatban vannak, — mondja a Rador-jelentés. A liguri tengerpart mentén lassan haladnak a hadműveletek, a német csapatok harcra elszakadó mozdulatokat végeznek Pisa irányában. A felgöngyöltési kísérleteket kivédtek, — közli a Rador kedd reggeli berlini jelentése.

Nőttön-nő az elhárító esata hevesége a Dnyeszter felső folyása és a Finn-öböl között

Berlin. (DNE). A német vezéri főhadiszállás jelentése kedden, július 25-én:

Normandiában az északamerikaiak hétfőn St. Lô-től északnyugatra és Carentan-tól délnyugatra heves tüzéségi előkészítés és szakadatlan légitámadások után nagy erőkkel támadásra indultak. Elkeseredett küzdelem után a német csapatok az ellenséget visszavetették és közben súlyos, véres veszteségeket okoztak neki.

Kedden a kora reggeli órákban az angol hadosztályok Caen körzetében a leg erősebb tüzéségi és légi előkészítés után megkezdték a várt támadást. Súlyos harcok fejlődtek ki, amelyeknek hevesége még fokozódik.

Éjjel nehéz harci repülőgépek jó eredménnyel megtámadták a hidfőben az ellenség részéről megszállott helységeket, továbbá ellenséges készenléti állásokat és az utánpotlási forgalmat. A hidfő és a megszállott nyugati területek fölött az ellenség 21 repülőgépet veszített.

A súlyos megtorló tűz továbbra is London ellen irányul.

Olaszországban az ellenség hétfőn számos helyi támadást indított Pisa

körzetében, Pontederától keletre, továbbá nagyobb erőkkel támadott Poggibonsitól keletre és északkeletre, valamint Citta di Castellotól északra. Az ellenséget mindenütt visszaverték.

A keleti harctéren a Dnyeszter felső folyása és a Finn-tengeröböl között a nagy elhárító esata fokozódó heveséggel tovább tart.

Galiciában a szovjet csapatoknak páncélosokkal és csatarepülőökkel támogatott számos támadása a német gránátosok szivós ellentállásán megheiusult. Elkeseredetten folyó harcokban a páncélos kötelékek több helyen visszavetették a szovjet támadó csoportokat és számos szovjet páncélosot megsemmisítettek. Lemberg város területén továbbra is elkeseredett harc folyik. A Bug és a Visztula között az erős szovjet nyomás tovább tart, Lublin helyőrsége a minden oldalról tulsulyban lévő örökkel rohamozó ellenséggel szemben elkeseredett ellenállást fejt ki.

Brestlitovszktól északnyugatra a bolsevistáknak a Bug folyó nyugati partján lévő több hidfőjét ellentámadással megszüntették. Bialiszok és Grodno között, valamint Kaunasztól északkeletre a szovjet csapatok valamennyi áttörési kísérletje kemény har-

cokban megheiusult.

A Dünaburgtól a Finn-tengeröbölhöz terjedő árcvonalszakaszon a szovjet csapatoknak páncélosokkal és csatarepülőökkel támogatott sok támadása nagy veszesség mellett összeomlott; 56 szovjet páncélosot megsemmisítettek. Egyes betörési helyeken a harcok még folynak.

A német légi erő hétfőn is nagy csatarepülő-kötelékekkel szakadatlan mélytámadásokban támogatta a földön küzdő csapatok hadműveletét és e közben további 59 szovjet páncélosot megsemmisített. Légi harcokban és a légvédelmi tüzéség tüzeiben a bolsevisták 54 repülőgépet veszítettek.

Ellenséges vadászipülők nappal előretörést hajtottak végre a délnyugati német terület ellen, egy angol bombavető kötelék pedig éjjel támadást intézett Stuttgart városra ellen.

Egyes ellenséges repülőgépek ezenkívül Berlinre és Klet-Poroszország helységeire dobtak bombákat, 15 ellenséges repülőgépet lelőtt a légvédelem.

Egyórás fegyvernugvás Troarn körzetében

Inváziós árcvonalon (Ep). A Orne folyótól keletre lévő harci körzetben vasárnap 20 órakor az első ang-

adtest a német parancsnokságtól fegyvernagyvásként kért az elesett angol katonák holttestének eltakarítására. A német parancsnokság erre késznek nyilatkozott és 10.25 órától 11.30 óráig Troarn körzetében pihentek a fegyverek. Több

A román hadsereg-főparancsnokság közleménye

Bucuresti. (Rador). A román hadsereg-főparancsnokság június 24-én kelt közleménye: A Dnyeszter alsó folyásánál, Közép-Bessarábiában és a moldvai fronton mérsékelt harci tevékenység volt. A július 23-ról 24-re, hétfőre vir-

angol egészségügyi század azonnal a csataterre vonult, hogy a nagy számban elesett angol katonák holttestét elszállítsák, akik a város ellen intézett eredménytelen roham közben életüket veszítették.

radó éjszaka az ellenséges légi erő terrortámadást intézett a főváros ellen és találmra dobván le bombáit a város egész kiterjedésében, károkat és áldozatokat okozott, főleg a munkásnegyedekben. A román és német légvédelmi erők

több négymotoros repülőgépet lelőttek. Bucuresti. A román hadsereg-főparancsnokság július 22-én kelt hadi-jelentéséből kitűnik, hogy Ploesti bombázások — szombaton délelőtt — az angol-amerikai repülők Munténia keleti részében több helységet gépfegyvertű alá vettek. Több parasztot, akik a mezőn dolgoztak, megöltek.

Bulgár helységeket is bombáztak Szófia. (Rador). Az angol-amerikai légi erő kedde virradó éjszaka több bulgáriai helységet, valamint az albániai Benasa városkát bombázta.

valatos ösztönzésre bejelentik, a szovjet kormány most már levonja annak a vesző következtetéseit, hogy annak idején megszakította a diplomáciai viszonyt lengyel menekült kormányral és ezután kommunista vezetés alatt álló lengyel kormányt fog alakítani. Mintahogy erősebben fogja támogatni a lengyel nemzeti tanács támogatása a lengyel is, hogy az összes lengyel fegyveres erőt, mind a távol Keleten, mind Olaszországban és Angliában állomásozókat a Rola állnép alatt rejtőző tábornok parancsnoksága alá helyezze — fejeződik be a TP stockholmi jelentése.

Német megtorló rendszabályok Olaszországban

Milánó (Ep). Hivatalosan közölték azokat a katonai megtorló rendszabályokat, amelyeket a fasiszta olasz polgári lakosságot ellen alkalmaznak. Kesseling vezértábornagy, mint az Olaszországban harcoló német hadsereg főparancsnoka, már e hónap elején figyelmeztetést intézett a lakossághoz, hogy ne hallgasson a délolaszországi rádióknak arra a felhívására, hogy a lakosság tanúsítson ellentállást a német haderővel szemben és szervezzen támadásokat a német és az olasz katonai kötelek tagjai ellen. Az olaszországi sajtóban most a figyelmeztetéssel kapcsolatban megjelent Kesseling vezértábornagy katonáihoz intézett parancsa, amely a következő öt pontot tartalmazza:

1. Erélyes rendszabályok alkalmazandók a fegyveres lázadók, bandák, szabotálók és gonosztevők ellen, akik tevékenységükkel a hadvezetést, valamint a közrendet és a biztonságot zavarni igyekeznek.
2. Tuszok csoportja alakítandó minden olyan helységben, ahol fegyveres bandák létesültek és a tuszok kivégzendők, ha újabb szabotázs-cselekedetek előfordulnak.
3. Azokban a helységekből, amelyekben német katonák ellen támadásokat hajtottak végre, megtorló rendszabályok alkalmazandók és pedig egészen az illető helység felgyújtásáig.
4. A büntösök és a banda-vezetők nyilvánosan — piacokon, köztereken — végzendők ki.
5. Szabotázs-cselekményeknél az utcai forgalom erővel megbénítandó, a távbeszélő és táviró összeköttetés pedig megszakítandó. A helységek vezetői felelősséggel tartoznak.

Korten vezérezredes és Brandt vezérőrnagy belehalt sérüléseibe

Berlin. (Ep). Hétfőn este hivatalosan jelentették, hogy Korten Günther vezérezredes, a német légi fegyvernem vezérkarának főnöke, valamint Brandt Heinz vezérőrnagy, a hadsereg vezérkarának hadművelési osztályának első vezérkari tisztje, a Hitler vezér és kancellár ellen elkövetett merénylet alkalmával szenvedett sérüléseibe belehalt. A merénylet napján nyomban életét veszített Berger Heinrich munkatársával együtt a halálos áldozatok száma ezzel háromra emelkedett.

Korten tábornok már az első világháborúban résztvett, mint tényleges katona és számos kitüntetést kapott. A mostani háború elején a délkeleten működő német légierő vezérkarának főnöke lett és jelentős része volt a szerbiai és görögországi hadjáratok győzelmes befejezésében. Egy év előtt Korten a halálos szerencsétlenségnek áldozatul esett Jeshonek vezérezredes helyére került és a légi fegyvernem vezérkarának főnöke lett.

ják, az ellenséges részről terjesztett képzeletföltelemények hamarosan szappanbuborékká válnak majd, amikor új német hadosztályok fognak megjelenni a frontokon. — fejeződik be a Rador berlini jelentése.

Ley és Rosenberg a merényletről Berlin (Rador). A DNB jelenti: Ley dr. a német munkafront vezetője beszédet mondott a Hitler ellen intézett gyűlöletes merényletről és a többi között kijelentette, hogy a merényletnél nagy ünneműt aknát használtak, amelyről megállapították, hogy az összeesküvők Angliából hozták be.

Bucuresti. Az Ecoul című bucaresti lap jelenti: Rosenberg Alfréd, a Führer elleni merényletet megbélyegező, kijelentette: Hitler meggyilkolásának megkísérlése az ellenségeskedések kezdetét jelenti az ötödik arcvonalon, a német hadvezetőség szívében.

„Heil Hitler!“ a német katonák köszöntése

Berlin (Ep). A német haderő valamennyi katonája és tisztje mind a szolgálati, mind pedig a szolgálaton kívüli érintkezésben, annak bizonyosságai, hogy a német haderő a Führerrel bensőszerű viszonyban áll, ezentúl a jobb kéz felémelésével a német köszöntést fogja alkalmazni: „Heil Hitler!“

séges hírverés arról akarta meggyőzni a világot, hogy van egy német ellenzéki csoport, amely a külfölddel áll kapcsolatban és ezért a német kormány kénytelen lesz jelentős erőket a birodalom belsőjében tartani, a rend biztosítására. Mint berlini illetékes helyen hangoztatták, az ellenséges részről terjesztett képzeletföltelemények hamarosan szappanbuborékká válnak majd, amikor új német hadosztályok fognak megjelenni a frontokon. — fejeződik be a Rador berlini jelentése.

Az eddig érvényben volt katonai tisztelgés, a jobb kéz felémelése való emelése ennek folytán megszűnik. A német köszöntés; módnak a hadseregben való alkalmazásával kapcsolatban hétfőn a vezéri főhadiszállásról hivatalos közlést adtak ki.

A moszkvai lengyel nemzeti tanács „baráti alapon“ akarja rendezni a határkérdést

Berlin (NST). A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: A Times moszkvai tudósítója hosszabb cikkben foglalkozik az ugynevezett moszkvai lengyel nemzeti tanács helyzetével s arra a következtetésre jut, hogy a lengyel politika súlypontja Londonból Moszkvába tevődött át. A szovjet kormány ugyan nem ismerte el kifejezetten ezt a lengyel nemzeti tanácsot, de már maga az a tény, hogy Moszkvában ilyen lengyel nemzeti tanács működhetik, egyértelműen az elismeréssel. A lengyel nemzeti tanács elrendelte többek között lengyel néphadsereg felállítását is és ennek a néphadseregnek a kötelékébe osztotta be, a Közép-Keleten és Angliában állomásozó lengyel kötelekeket is, bár ez az alárendeltségi viszony egyelőre inkább csak követelés a moszkvai lengyelek részéről, mint tény. A londoni lengyel emigráns kormányt szovjet részről ezzel szemben egyáltalán nem ismerik el, mondván, hogy az emigráns kormány az 1935. évi lengyel alkotmány alapján áll, amely alkotmányt a lengyel nép sohasem tett a magáévá. A moszkvai lengyel nemzeti tanács politikai belátásból kizárólag „baráti alapon“ akarja rendezni a határkérdést a Szovjet-Unióval.

esetben nem a hasonló nevű londoni szervezet jelenti, amelyben öt ülnek a lengyel partok képviselői, hanem ez egy kommunista alakítás, amiről Moszkva csupán taktikai okokból állítja, hogy az Lengyelországban székeli.

A lengyel hazafiak egyesületének emleget határozatában újból állást foglalnak a reakciós menekült körök ellen, akik csak öns érdeküket szolgálják és kikél a Sosnkowski tábornok reakciós parancsnoksága alatt álló ugynevezett lengyel nemzeti hadsereg ellen is. El sem képzelhető, hogy egy ennyire fontos külpolitikai kezdeményezés a Szovjet hozzájárulása nélkül történne, — írja a moszkvai lengyel lap.

A jelen esetben arról van szó, hogy hi-

Cáfolat a német véderő és az SS belgrádi összetűzésének hírére

Belgrád (Rador). A brit rádió egyik híradásában azt közölte, hogy a Hitler ellen történt merénylet után Belgrádban összetűzések voltak a német véderő alakulatai és az SS egységei között. A német parancsnokság cáfolja ezt a képzeletfölteleményt, mert Belgrádban nem történtek sem összetűzések, sem rendzavarások. Az ellenség, ismert módszereivel csak azokat akarja hitegetni, akik még bizonytalan London híradásában, — így idézi a német cáfolatot a Rador belgrádi jelentése.

Lengyel felszabadítási bizottság Moszkvában

Stockholm (Rador). A szovjet rádió közölte, hogy Moszkvában nemzeti bizottság alakult Lengyelország felszabadítására, amely tényről sem London, sem pedig Washington nem tudott előzetesen. Ez a szervezet veszi majd át a szovjet csapatok megszállta Lengyelország közigazgatását és természetesen Moszkva befolyása alatt áll majd. Ennek a hírek a közlése kínos benyomást keltett Londonban és Washingtonban, mert lehetetlennek látszik a megvezetés Moszkva és a londoni lengyel kormány között.

Ujabb jelentés Japán külpolitikájának változatlanágáról

Tokió (Rador). Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy az új japán kormányban Szigemizu eddigi nemcsak a külügyminiszter tiszttségét foglalta be, hanem ő a nagykeletázsiai ügyek új minisztere is. A két miniszteriumnak egy kézben történi egyesítése nyilvánvaló bizonyítéka a japán kül-

politika célkitűzésének, — állapotjából meg Tokióban. — Szigemizu eddigi is tanácsadója volt a nagykeletázsiai miniszternek, úgy hogy most, amikor magának a miniszteriumnak a vezetését vállalja, joggal lehet állítani hogy Japán magatartása és külpolitikája változatlan marad, — hangoztatják Tokióban.

Nedics szerencsekívánata

Belgrád (Rador). Nedics tábornok, szerb miniszterelnök felkereste a német birodalom belgrádi ügyvivőjét, Junker dr-t, valamint a délkelet-európai német parancsnokot, Felber tábornokot és maga, valamint kormánya és a szerb nép nevében szerencsekívánatait fejezte ki a Hitler ellen intézett merénylet sikertelensége alkalmából.

Berlin: Uj német hadosztályokat küldenek a frontra

Berlin (Rador). A Hitler ellen intézett sikertelen merénylet után az ellen-

ARO-MOZI, TIMISOARA. Telef.: 49-94

A feleség
Ma, JENNY JUGO—
ALLY FRITSOH pompás ujjajta vigéka. Előadás naponta 3, 5 és 7-kor.

Legujabb

A moszkvai lengyel bizottság veszi át az orosz megszállás alatt a közigazgatást

Stockholm (Rador). A moszkvai rádió a kedde virradó éjszaka közölte a moszkvai lengyel felszabadító bizottság rendeletét, melyben nyilvánosságra hozták, hogy ez a bizottság átveszi a Szovjet elfoglalta lengyel területek polgári közigazgatását. Egyben a bizottság közölte, hogy a felszabadított Lengyelországban megszüntetik a paraszt-tulajdont és azt végleg a kolchozrendszerbe olvasztják.

Mikolajczyk hajlandó lenne találkozni Sztalinnal

Stockholm. (Rador). A Moszkvában létesített ugynevezett lengyel felszabadítási bizottság tagjai között van Andrej Vitos, Wanda Wasilevska, az ismert lengyel kommunista nő, Zelensky tábornok és Borislav Rosner, valamint még több ismert lengyel kommunista. Ez a szervezet halálos csapást mért a londoni lengyel kormányra, kiáltványában ugyanis valamennyi külföldön tartózkodó lengyelt felhívta, hogy csak a moszkvai bizottságra halgassanak és ennek rendelkezéseit ismerjék el.

Berlini illetékes körökben kijelentették, hogy ez az esemény újabb bizonyítéka a Szovjet lengyelországi törekvéseinek. Ténylegesen Anglia és az Egyesült Államok már régen átengedték Lengyelországot a Szovjetnek. Mikolajczyk, a londoni lengyel menekült kormány miniszterelnöke most hajlandóan nyilatkozott arra, hogy találkozék Sztalinnal és megbeszélje vele a lengyel kérdést. Ez az ajánlat azonban nem talált Moszkvában visszhangra, — mondja a stockholmi Rador-jelentés.

Magyar szívevel

A magyar bombakárosultak javára

A Déli Hirlap újabbán a következő timisoarai-temesvári adományokat vette át: Groczky Péter esperes 2000, S. Magda 1000, Babcsányi Ferenc és neje Dr. Skuzczky Miksa elhunyt alkalmából közoromegváltás címén 1000, B. J. 500, Kunberger Gusztáv 1700, Kürthy Béla 1675, Wittgayer j. 400, Brill Mihály és neje 500, özv. Makra Kálmáné 1000, Bjró Péter 2000 lej.

Nyáguly László (Alba Julia-Gyulafehérvár) 1000, Engelhardt Gézané (Brasov-Brassó) 15.000, Bruckner E. (Hargh-Hátság) 2000, Gurha József (Petrosani-Petrosény) 1000, Hollmann Ferenc (Moldova Noua-Ujmoldova) 1500 lej. Zerindul Mare-Nagyzerindról: perselypénz 2426, Pálfi Sándor, Balogh László, Gyüdi István, Mátvási Ferenc, a

Fogyasztási Szövetkezet egyenként 2000, a Hjtelszövetkezet, özv. Banyai Mihályné, Sándor Erzsébet, Boros Mihály herceg, Hercei József egyenként 1000, Fazekas Károly, Kürti Lajos, B. Boros Mihály, Kerjész István, S. Gál Lajos, Hegedüs Bálint, Sándor Károly óras és Hízó Károly egyenként 500, Varga Károly 400, Deák Lajos 300, Tóth Lajos és Prentel Lajos egyenként 200, Szilágyi Lajos, Kjs Ferencné, Danikó Mihályné és E. Gál Sándorné egyenként 100 lejt adományozott.

N. I. né a Dr. Kakuk-csecsemő gondozónak, a kardostelepi gyermekotthonnak és a frajetliai-ujkisodai napközi otthonnak külön-külön 1000, összesen 3000 lejt, Wittgayer I. ugyanerre a célra külön-külön 200, összesen 600 lejt adományozott.

A Baltikum kérdése

II.

Megint más a helyzet Litvániában. A nemesség és polgárság, mely a Lengyelországgal való közös történelem során ellengyeledett, megfélemedett, a parasztságról. Ennek az lett a következménye, hogy a magára hagyott litván parasztság kevés érdeklődés, tanúsít a közbizalmi élet iránt. Teljesen visszavonultan él földjén, a világ őt nem érdekli. Régi történelmi muljából csak rendkívül fejlett iparművészeti emlékeket őrzte meg. A fából fargott litván templomok, a csodálatos fakeresztek és a temető-kultúra értékes elpusztult kulturáról tanuskodnak. A litván paraszti ezenkívül materiálista, anyagelvű sokkal inkább, mint a világ többi paraszta. Teljesen közömbös minden állami kérés

dés iránt, a nemzeti mozgalom nagyon későn fejlődött itt ki. Az 1863-as lengyel fölkelés idején látjuk ennek első nyomait. A litván paraszt ragaszkodik nyelvéhez és katolikus vallásához, minőt szembeállt a lengyel és orosz kísérletekkel. Fegyvere a passzív ellenállás, ezért a nemzeti mozgalom csak lassan fejlődhetett ki. Litvániának nincs említésre méltó irodalma, a történelmi hagyományok most is meghatják, még mindig várja a régi litván nagyherceg visszajutását. De ez nem volt elegendő ahhoz, hogy a litván paraszt elválassza anyagi érdekeitől. Litvánia 1926-ban már tekintély-kormányzatot vezetett be azért, mert a tömeg az államélettel nem tudott.

A moszkvai álláspont két változata

A moszkvai kormány uralmának első napjaiban külpolitikáját a népek önrendelkezési jogára építette föl. Az első naptól kezdve megkísérelték, hogy a régi cári birodalmat újra egyesítsék. Moszkva a balti köztársaságokat nem adta fel, amikor 1919-ben a németek kivonultak a Baltikumból, akkor azonnal megalapították az észti, lett és litván szövetségi köztársaságot. Oroszország polgárháborúban vergődött, nem tudta ezeket a területeket megtartani. Később aztán Szovjet-Oroszország mindegyikkel külön békeszerződést kötött. A három köztársaság alkotta volna a sokát emlegetett „Cordon sanitaire”-t. Ez az „egészségügyi övezet” azonban sohasem működött. Az orosz diplomácia mindig arra törekedett, hogy vele szemben blokkok ne alakuljanak ki és ezért ezen a területen nem lehetett felvonulási előkészületeket tenni. A moszkvai diplomácia megakadályozta, hogy a három balti állam blokkban egyesüljön, sőt azt sem tűrte, hogy ezek a balti államok akár Lengyelországhoz, akár Finnországhoz csatlakozzanak. A Vilna körül; lengyel-litván vitát kitűnően használta ki a Kreml, ezzel a „kordonon” mindig tudott sebet ejteni. Egyszer kísérelték meg, hogy a Baltikumban felvonuljanak a Szovjet ellen, amikor Tallinban, 1924 december 1-én kommunista lázadás tört ki. Né-

hány orosz hadosztály máris készen állott a bevonulásra, a puucs nem sikerült. Moszkva egyideig várt. Ekkor az a jelzést adták ki: Moszkvának nem kell a Baltikum. Nincsen flotta, a hosszú partokat nem tudja megvédeni a Szovjet — mondották Moszkvában. Kereskedelempolitikájának sem kell a Baltikum. Ezek a kikötők nem jók, a leningrádi kikötő elég a Szovjetnek, háboru esetén a Balti-tenger ugyanis le van zárva! S tényleg, a Szovjet nem is igyekezett arra, hogy a balti kikötőket használja s a lett kereskedelmi politika két évtizeden keresztül nem tudta elérni azt, hogy a Szovjet használja a kikötőket. Az orosz magatartás azonban módosult. Most már nem a kereskedelempolitika, hanem nagyhatalmi politika az, ami a balti államokat fontossá tette. A moszkvai politika azt mondja, hogy az orosz jobbszárnyat kell megvédeni. Ne lehessen többé — mondják —, mint 1918-ban, a Baltikumban Oroszország ellen felvonulni. Ezért van szükség a Balti-tengerre. Orosz csatahajóknak kell e vizen az ellenőrzést gyakorolniok. Erre a célra nem lenne elegendő a kronstadt-i hadikikötő, a balti kikötőkre is szükség van és azért olyan érdekes mindaz, ami most a Narva-folyó körül lejátszódik. Hogy mit fog mind ehhez szólni Svédország és Anglia, azt majd a jövő mutatja meg.

SPORT

A külföldi atlétika hírei

Svédországban Spangert 3:55-tes nyerte az 1500 m-t, Westman 15.4-et és 55.3-at futott gáton, Vaxberg 720-at ugrott távolba, Sjöström 66.06-ot hajított gerelyvel, Kristofersson 195-öt ugrott magasba, Bengsson 1:55.4-el nyerte a 800-at, Fernström 14.23-at dobott sullyal, Nilsson Ivar 22.5-el győzött a 200 m-en, Östling ideje a 10.000 m-en 31:02.8.

Olaszországban a marathoni bajnokságot az idén 25 km-es távon rendezték. A bergamoi Maffei biztosan győzött

1:26:03.4-es idővel Ermacora (1:28:42) elött.

Németország jelenleg legjobb köztávfutója, a hamburgi Lüders, aki 800 m-en 1:57.8-al, 1500-m 4:05.4-el vezet az idei német ranglistán. 3000-en 8:49.3-at futott, Az öreg Müller 370-et ugrott ruddal, Storch 51.69-et dobott kalapáccsal.

Svájcban az atlétikai idény később kezdődik. Az egyik idej kiemelkedő eredmény Christen 14.8-as ideje a 110 m-es gátfutásban, a 400-as gátat is Christen nyerte 56.1-el. Bürgissen 22.8-at futott 200-on, Lutz 1:58.4-et 800-on. Az ügyességi számok közül Wyss 370-es rudugrása, Graff 691-es távolugrása és Nido 46.18-as kalapácsvetése emelkedik ki.

Julius 27-e, csüt.
R.k.: Pantaleon
Protest.: Olga
Ort.: Pantaleon

HIREK

Napkelte: 4.30 ó.
Napny.: 19.42 ó.
Holdkelte: 11.34 ó.
Holdny.: 23.07 ó.

Szerkesztőség: Timisoara I, Bul. Regina Maria 3, távbeszélő 50-78. — Kiadóhivatal: Timisoara I, Piata Brătianu 3, távbeszélő 23-10. — Előfizetés: ár: Egy hónapra helyben és vidéken, kézbesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej, címszalaggal küldve, vidékre, postán egy hónapra 154 lej. Videki előfizetők, ha nem csekken fizetik az előfizetési díjat, ez 20 lejjel nagyobb a beírójeltek miatt. Postatakarékpénztári (CEC) csekk száma 85.628. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. — Aradon előfizetések Metianu-utca 6, hirdetések Eminescu-utca 4. szám alatt, Sociama rodában. Távbeszélő: 17-1.

Primicia-ünnepség

Riadt órák idején, amikor minden pillanatban felbukkanhat a légi riadó hangja, a város minden tájáról az erzsébetvárosi plébániatemplom felé özönlöttek a hívek. Csöndben érkeztek meg mindenfelől, ha ünnepi harangszó nem is hívogatta őket, de ez a csend is komoly, ünnepi hangulatot teremtett. Ujmisés pap lépett az oltár elé Timisoara-Temesvárotról, hogy első szentmise-áldozatát mutassa be. Egy héttel előbb, légi riadós nap reggelén vette fel az egyházi rend szentségét Kószó János végzett teológus és most, szokatlan időben: vasárnap délután mondotta el első miséjét.

Zsufolásig télt meg a templom, miatt a szalvatorjánusok rendházában Christ István pájer szalvatorjánus rendfőnök, erzsébetvárosi plébános üdvözölte legifjabb oltártestvérét. S az ujmisés pap, Dr. Kószó Jánosnak, a Magyar Népközösség bányászati tagozata főtitkárnak fia, könnyes szemmel, meghatódva kérte szülei áldását, hogy így induljon első ízben az Ur oltárához. Majd az erzsébetvárosi katolikus ifjúság s a paptársak kara kjserte át a templomba, ahol örökzöld füzérek alatt felhangzott a Veni Sancte. A szentélyben a katolikus egyházközségek, a Katolikus Népszövetség, a Katolikus Női Misszió és más szervezetek küldöttei s a város magyarságának vezető férfjai foglaltak helyet, s miatt felhangzott az orgona és az énekszó, az ujmisés pap nagy papi segédleffel megkezdte a mise-áldozatot. A manduktori tisztet Christ rendfőnök töltötte be. Evangélium után Dr. Fodor József lépett a szószékre és nagyszabású ünnepi beszédet mondott.

— Üszkös falak közt is lehet ünnepet ülni — mondotta többek között. — S a mai időkben, amikor lidérenyomás nehezedik a lelkekre, a helyzet minden komolysága közepette is ünnepre vágyunk és virágozhatik a tiszta, felmagasztosult öröm. Bombák özöne évezredek értékeit, tehet semmivé, de örök a keresztény lelkiélet, amely egy tisztultabb élet látószögéből nézve fel és mindig megújuló életforrássá lesz. A mai ünnep nemcsak külsőleg és nemcsak az ujmisés és hozzá tartozó ünnepe. Egy fiatal pap indul el az egyház szolgálatában, hogy az egyház természetfeletti erejével ő is munkálkodjék a kiegyensúlyozott világrendért.

Hetvenégtu ének- és zenekar működött közre a primicia. Wittmann Pál karnagy vezetésével. Süveges Aranka, Schläger né Fritz Paula és Frint Lipótné művészi énekszámait, Brandeis József, Gorianz Dóró és Pálffy Lili zenezsámait, valamint Gerstenengst József orgonaszóllója emelték a szép egyházi ünnepség fényét. Befejezésül az ujmisés áldást osztott. Utóbb, a plébánialakban Takács Kálmán az erzsébetvárosi egyházközség, Harzer Ágoston a Mária-radnai Zarándokegyház és Schmjáthauer Ferenc a város katolikus ifjúsága nevében üdvözölte az ujmisés Kószó Jánost. Sch. B.

— Biztonságba helyezik Arad legnagyobb könyvtárát. (Saj. tud.) Arad város vezérősege úgy határozott, hogy a közművelődési palota könyvtárát biztonságba helyezik. A kölcsönkönyvtár olvasóit felszólították, hogy a náluk lévő könyveket adják vissza.

— Aradi olvasóinkkal közöljük, hogy legújabbán néhány előfizetői lap-példányunk felszabadult. A példányonként való árusítást az új előfizetők felvétele következtében csökkentjük, majd pedig megszüntetjük. Akik tehát ma naponként vásárolják a lapot, azokkal megbeszéljük, hogy később újság nélkül maradnak, ha nem fizetnek elő iródánkban, Metianu-u. 6. szám alatt.

— Népfőlkelő állományba tartozó katonakötelesek jelentkezése. A timisoarai-temesvári rendőrség katonai ügyosztálya felszólítja az 1916—1925, továbbá az 1926-os korosztályba tartozó, de a hadkiegészítő parancsnoksághoz áthelyezett népfőlkelő (militári) állományba tartozó katonaköteleseket, hogy katonai irataikkal együtt a rendőrközpontba 90. számú szobájában az alábbi sorrendben jelentkezzenek: Julius 25-én kellett jelentkezniük az 1916-os és 1917-es korosztályba tartozóknak, július 26-án jelentkeznek az 1918, 1919, július 27-én az 1920, 1921, 28-án az 1922, 1923, 29-én az 1924, 1925 és 1926-os korosztálybeli népfőlkélok. A jelentkezés naponta reggel 8—12 és délután 3—8 óra között történik.

— Légvédelmi alakulatok figyelmébe. A timisoarai-temesvári első kerületi légvédelmi bizottság közli, hogy ebben a kerületben lévő légvédelmi készütségek V., VI. és VII. csoportjának tagjai július 26-án délután 6 órakor megjelenni tartoznak az Eminescu-ligetben. Akik nem jelennek meg, azokat megbüntetik.

— Az ipari felügyelőség közleménye az árak szétszórásáról. A timisoarai-temesvári kerületi ipari felügyelőség közli azokkal az ipari vállalatokkal amelyek áruraktárukat a város egyik részéről a másikba, vagy a városon kívül akarják elhelyezni, hogy ebből a célból a nemgazdasági minisztériumhoz intéztek, két példányban készített kérelmet kötelesek az ipari felügyelőségnek benyújtani. A kérvényben feltüntetendő, hogy hová és mit kíván az illető cég elszállítani; jelenlegi működési helyéről és hogy az új helyen fog-e működni s hány munkással. Szintén két példányban készített tervrajz is melléklendő a kérvényhez a jelenlegi működési és a kívánt működési helyéről. Azoknak a vállalatoknak, amelyek működési székhelyüket már megváltoztatták, hasonló kérvényt kell benyújtaniuk a felügyelőségnek.

— Halálos gépkocsiszergességi bűnség. (Saj. tud.) Egy bucsresti tengerőrhajós, Lupeni-Lupényban élő, a k. E. E. Emma 16 éves leányt, a fiatal leány tövivel kórházba szállítása után meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatait a felelősség megállapítására.

— Bér-gépkocsik új díjszabása Aradon. (Saj. tud.) Az aradi bér-gépkocsik tulajdonosai a város határán kívül tett új, eddig megállapodás szerinti árért végeztek. Most a személyszállító bér-gépkocsik a városon kívül kilométerenként 60 lejt számíthat, ha három utast és 100 kilogr. podgyász vizs. A negyedik utas, legfeljebb 20 kiló csomagot hozva, kilométerenként még 12 lejt fizet. Az üresen haladó gépkocsi, ha utasért megy vagy utast vitt, kilométerenként 45 lejt számíthat. A bér-gépkocsik egy tonna butort kilométerenként 50 lejt számíthatnak, az üresen tett utat 30 lejt kapnak.

— A tolató vonat elkapott egy kist. A cruceni-toronálkeresztesí vonalon 17. számú órház mellett tolatás közben az egyik vasuti kocsi elkapta Kollános 9 éves fiút, aki a sínnek mentén szökött. A kocsi kerekai levágták a fiút. A sérült gyermeket Timisoara kórházba szállították.

Iparosokat keresnek. A timisoarai-temesvári állami munkaközvetítő, belvárosi Eugen de Savoia-utca 11. szám alatti hivatalában 10 lakatos, 4 hentes, 20 kömvest, 10 esztergályost és 4 ácsot keresnek foglalkoztatásra.

Az aradi légvédelmi parancsnok-ság közleményei. (Saj. tud.) Az aradi katonai légvédelmi parancsnokság tudatja a távbeszélőkészülékek tulajdonosaival, hogy ha készüléküket leszerelik, lakásuk, prodájuk, műhelyük stb. ablakából illetve ajtójáról el kell távolítani a „Telefon” felirású tábláskát is. A házfelügyelőket vagy házfalajdonosok kötelesek azonnal eloltani a bombázás okozta tüzeket és a gyújtóbombákat. A foszforos bombák okozta égési sebekre szükséges orvosságot az aradi Thergan-cég árusítja (Episcopul Comsuta, 42), literenként 80 lejese árban. Minden vállalatban, köz- és magánintézményekben és házban állandóan készülni kell tartani ezt a feltétlenül szükséges gyógyszerert. Mindenkinek legyen az első segély nyújtására szükséges orvossága.

Magyarországi hírek. Az egyházi sajtó beszámol arról, hogy mikor a debreceni nagy bombatámadás áldozatainak közös temetési szertartása folyt, s a református püspök — aki újsónek szolgált a négy felekezet temetési funkcióinak sorában —, az Apostoli Hitvallás elmondására szólította fel a gyülekezetet, ezt a hitvallást vele együtt mondta keményen és ércesen a többi három egyház nagyszámú papsága is. És amikor a szertartást vezető római katolikus lelkész elkezdte a magyarságot Miatyánk első sorát, akkor a 15—20 főnyi fehér karínges segédlettel együtt mondták a jelenlévő református és evangélikus lelkészek is. A római katolikus lelkész figyelmesen megvárta, amíg az általuk használt Miatyánk után a protestáns lelkészek elmondották a protestáns befejezést is: „Mert Tiéd az ország...” — Sándor Imre pápai prelátus, kolozsvári általános püspöki helytartó elrendelte hogy az északerdélyi kispapok a nyár folyamán bibliografikai kutatásokat végezzenek. A kispapok munkája kiterjed azokra a hagyományokra, melyek kiváló lelkijátszókról a nép ajkán élnek. Felkeresik a plébániákat, a könyvtárakat, a hagyományokat őrző óreket és feljegyzik az előadásaikban talált értékeket.

Apróhirdetések

KÉPREGISZTERELÉS GYERMEKROCSI újsón eladó. Timisoara, IV., Fröbl-u., 26. II., 26. (4724) * FIATALABY LEANI bejárónői állást keres. Timisoara, III., Mart. Ciordas-u., 14., 6. ajtó. (3943) * KÁRPITOS MUNKÁT legolcsóbban vállalom, házban is. Timisoara, IV., Pop de Basesiu-u., 7. (3944) * ELADOK HASZNÁLT jó állapotban lévő zsákok és ponyvák. Megtekinthető délután 4—7 óra között. Timisoara, III., Carol-körút, 47. 12. ajtó. (3945) * SZOMBAT DELELŐTT, 1/2-12-ór a Cluj-utcától a színházig, a 6-os villamoson elvesztettem egy csomagot. Benne női alj, blúz, öv, fehér ripszselym tarka csikókkal. A megtalálót kérem adja át jutalomért Centrala Lanci S. A. R., Regele Mihai-körút, 2. sz. alatt. Bej. szám 34931. (3946) * ALIG HASZNÁLT, 40—41-es fekete férfi-félcipő eladó. Teleki, Timisoara, II., Perot Bonjila-u., 33. (3948) * BORKA FERENC, Timisoara, III., Buzdugan-körút, 134., pénz-tárárt alát, benne Gvonge Mihály nevére szóló igazolvány. (3947) * A „FAGUS” keményfóten. Gheorghe Rusu & Ladislau Ehrenfeld S. i. u. c., Timisoara,

ALIDA VALLI és VITORIO de SICA a főszerepben. ALIDA VALLI és VITORIO de SICA a főszerepben. Puccini z nejevel — Gli énckel — Pompás, káprázatos, üdőkő

Az aradi római katolikus egyház-köztség irodája a felek részére hétköz-
naponként délután 4—6 óra között tart
hivatalos órát, a Minorita-palota féleme-
letén, I. kapu.
Rázuant a szikla. (Saj. tud.) A tri-
peni-lupényi bányában dolgozó Muntean
Vasile munkásra munka közben három-
szikla zuhant. A súlyosan sérült Muntean
a kórházba szállították, ahol meghalt.

Nem szabad elszállítani az aradi
utcakról a homokot. (Saj. tud.) Az aradi
városi légvédelmi hivatal közli, hogy az
a homokmennyiség, amelyet a város
a lakosság részére, vagyis gyújtóbom-
bák eloltására az utcákon elhelyezett,
már elfogyott. Az uttestek javításához
szükséges, az utcákon most lévő homok-
hoz senkinek sem szabad nyulnia, mert
lopásért bíróság elé állítják

Légtőlalmi tudnivalók

Szükségszerű óvóhelyek rögtönzése

Ha nincs vészátjárónk a szomszédos
ház pincéjébe, akkor pincénk bejáratá-
tól a legtovább lévő ablakot alakítsuk
át vész-átjárónak. Az esetleges vas-
rácot ebben az esetben le kell vennünk
vagy könnyen nyithatóvá tennünk. A
vészátjárót szolgáló ablakot bővíte-
nünk kell, a nyílásnak ugyanis legalább
70 centiméter szélesnek és 50 centiméter
magasnak kell lennie.

A pincehelyiség nyílásait lehetőleg
tömítsük el, hogy a gyújtóbombák okoz-
ta tüzek füstje, az esetleg leomló épüle-
tek porfelhője ellen védelmet nyerhes-
sünk.

A szükségből óvóhelynek berendezett
pincében fokozottabban lehet szerepe a
szerszámfelszerelésnek (bontórúd, véső,
kalapács, csákány, lápat, stb.). A szo-
kottnál több homokot és vizet helyez-
zünk el benne.

Az a falrész, amely a pincei óvó-
helyből kiemelkedik a térszint fölé, jelt-
sülk fel kívülről a pince mennyezetének
magasságáig földdel. Ez a szilánk-
védelem miatt is szükséges. A szilánk-
védő szerkezetnek ugyanis a légnemű-
sít is ki kell védenie. Kellő vastagságú
homokzsák, kavicsotörzs, téglá vagy kő-
falazás szükséges hozzá. Szükségszerű
szilánkvédő szerkezetek: 100—120 cen-
timéter laza föld, 50—70 centiméter dög-
gölt föld, vagy homok (pallók között),
40—50 centiméter kavics (pallók kö-
zött), 40—60 centiméter fa, 50 centi-

méter habarcs nélkül rakott téglá vagy
ső, az ablaknyílás falára támaszkodva,
legalább 10 centiméter vastag deszkafal
mögött.

A régi házi óvóhelyek az előbbi ada-
tok szerint építve: törmelék- és szilánk-
biztosak, de nem feltétlenül védenek a
bombák ellen.

Rögtönzött árokóvóhelyek

Az árokóvóhelyek legalább 2 méter
mély, alján 0.60—1 méter széles, felfelé
szélesedő, egyszerű árok. A talaj minő-
ségétől függ, hogy pince hátyában az
udvarban, vagy pedig a kertben ásunk-e
menedékes oldalú óvóárkot. Tömör ne-
hez földben az árok oldalfalja lehet me-
redetkebb. A kiásott földet ne mindjárt
az árok szélén halmozzuk föl, a kiásott
és az árok szélén hagyott föld ugyanis
benyomhatja, összeomlaszthatja az ár-
kot.

A nyitott óvóárkok nem sokat ér. Eső-
ben, hóban, hidegben a tartózkodás
benne majdnem elviselhetetlen. Megfáz-
hatunk benne alaposan és nem vagyunk
biztonságban semmiféle szilánk ellen
sem. A nyitott árok oldalfalait és alját
az eső, hó átáztatja és hamarosan össze-
omlasztja. Oldalfalait csak kavicsos, kö-
ves, általában szilárd talajban lehet meg-
ducolni, kibélelni, a befedésről pedig
minden esetben gondoskodjunk. Az árok-
óvóhely csak akkor állékony és véd a kö-
zetalátat ellen is, ha 1—1.5 méterenként
kiducolják és az árok falait kibéleljük.
(Folytatjuk)

Óvóhelyek készítésének ára Ara-
don. (Saj. tud.) Arad város vezetősége
szabályozta az óvóhely céljára szolgáló
védőárkok készítésének legmagasabb
árát. Fedetlen s bélelten árok folyómétere
900 lej; fedett és bélelt, de padlózat nélkül
8500 lej folyóméterenként, ha a vállalkozó
adja az anyagot, és 2860 lej, ha a rendelő
ad anyagot. A padozat folyómétere 460 lej
anyaggal, csak a készítési díj 100 lej. Ke-
mény deszkából készített ülőpad folyómé-
tere 150 lej anyaggal, csak a munkadíj 50
lej.

A gépkocsik felülvizsgálása. A
timisoarai-temesvári nadej-
egességi parancsnokság a nagyvezérkaj-
t. 0. 00/324. számú rendelete alapján
közö, hogy a járművek hajtási és leg-
gaimeng-cselyeneza kicserevesével egy-
idejűleg a gépkocsik általános felülviz-
sgálása, eszakoziuk. A geprocsoiknak ezt
műszaki felülvizsgálatot biztosag vég-
julius 25-ől kezdve, a Vadászudőber
naponta délután 3 óra és fél 9 óra kö-
zött. Bármilyen gépkocsi — személy-
kocsi, teherautó, tارسas-gepkocsi stb. —
tulajdonosai a bizottságnak járművük-
kel együtt szállítási lapjaikat, a régi for-
galmi engedélyt és a gépkocsira vonat-
kozó minden papírukat bemutatják. Vél-
natkozik ez a kiirtett területekről való
vagy a menekült gépkocsitulajdonosokra
is. Azok a gépkocsitulajdonosok, akik
valamilyen kényszerhelyzetből kifolyó-
lag gépkocsijukkal nem tudnak meg-
jelenni, adjanak be haladéktalanul kér-
vényt a bizottsághoz és jelöljék meg azo-
kat az okokat, amelyek miatt a kocsi
nem mutathatók be és jelöljék meg a
helyet, ahol a kocsi található. A gépkoc-
sik szemléje augusztus 3-ig tart.

Öngyilkosság az utcán. Timisoara-
Temesvárott a gyárvárosi Traian-téren
öngyilkosságot követett el Petrisan
Trajan 29 éves turdai-jorda-megyei
férfi. Petrisan a téren lévő vendéglőben
lopást követett el, mire üldözöbe veték.
Ekkor hirtelen golyót röpített a szívébe
és nyomban meghalt.

Ügyeletes gyógyszerárak. Julius 26-a,
szerda: Arad: Niedermayer (szerb palo-
ta), Nistor (Regele Ferdinand-ut, 12). —
Timisoara-Temesvár: I.: Salvator
(Regele Ferdinand-ut, 3), II.: Kigyó (Tra-
ian-tér, 7), III.: Cristea (Lahovary-tér),
IV.: Csillag (Dragalina-tér, 9), V.: Corvin
(Cloșca-u, 18).

ra, rakatár ideiglenesen a III. kerület
Eneas-u., 110. alá helyezte. A Lahovary
tér mellett. Távozzéio még nincs bekap-
csolva, Bej. szám 126/1270/1941. (3949)
* KISZOLGALO kisasszonyt, szakmában
jártsat, azonnal telfogadnak. Papeta-
rie si Librarie Universala s. a., Timisoa-
ra, I, V. Alexandru-u., 1. Bej. szám
25/303/934. (3950) * FOLOSKARFAS
VALLALOK. Bővebbet 51-00 (fáv. sz.
alajt. (3951) * PAPAN VARRAS
javítás vállalom. Biróné, Timisoara, II.,
M. Joffre-u., 19. (3952) * GYERMEK-
SPORTKOCSI, mely, gyermekagy, láb-
nyomós gyermekautó, mind jó állapot-
ban lévő, eladó. Timisoara, II., Matasa-
r-lor-u., 36. (3953) * VALODI NUTRIA
kabátbélés, bármily célra alkalmas, ol-
csón, azonnal eladó. Érdeklődni: Timi-
soara, IV., Brătianu-u., 19., a házme-
ster-nél. (3954) * RAKTÁRHELYISÉG és
választékosan butorozott szoba a III.
kerület külső részén kiadó. Érdeklődni:
Timisoara, III., Odobescu-u., 50., föld-
szint, 4. az udvarban. (3955) * MINDE-
NES HELYET keresek teljes elfoglalt-
sággal. Esetleg vidékre is. Cim a kiadó-
ban. (3956) * KÖZÉPKORU NŐ keres
mindenes szakácsautó állást. Érdeklődni:
5—8 óráig. Pollákné Timisoara, II.
Matasarilor-u., 11. (3957) * KERESNEK
VIDÉKRE jól főző mindenes szakács-

net. Jelenkzem esütörtök d. u. 4—5 óra
között. Timisoara, I., Regele Ferdinand-
körút, 1., II., 13. ajtó. (3958) * LL-
ADOK: háromrészes szekrény, külön-
fele butorok, két vas ládika, Timisoara,
IV., Brătianu-u., 15., I., 27. ajtó. Délután
4—7 óra között. (3959) * FOGTECHNI-
KUSNAK való furugép, lábhajtású, olcsó-
n eladó. Timisoara, IV., D. Sturdza-u.,
44. sz. Anton. (3940) * RAKTÁRT,
szárazat, 15—20 vagon áru részére, a
város szélén vagy a városon kívül keres-
nek azonnalra. Ajánlatokat „RAKTAR”
jeligére a kiadóba kérnek. (5539) *
HAZVEZETŐNÖT, római katolikus val-
lásut, többéves bizonyítvánnyal, vagy
jó ajánlással, augusztus 1-re keresek.
Németül beszélő előnyben. Jelentkez-
zék a Déli Hírlap kiadóhivatalban. (5540) *
KÖNYVEKET VESZ, magyar, francia
és angol regényeket, darabonként is.
Arta Frumosa, Timisoara, IV., Carol-
körút, 8. Távb. 35-27. Szemben a Mária-
val. Bej. szám 261/941. (3935) * FA-
MEGMUNKALÓ vállalat keres gyár-
helyiséget vidéken, lehetőleg közel a
vasuti állomáshoz, villany- vagy víz-
hajtással. Ajánlatokat szíveségből Mes-
kó Sándor, Timisoara, III., Iris-u., 3. alatt
vesz át. Bej. szám 5965/4274/1931.
(3938) * GYERMEKSZERETŐ fiatal
mindenest keresztény házban, augusz-

tus elsejére alkalmazok. Lehet árva le-
ány is. Timisoara, I., Olimp-u., 3, 2. ajtó.
(5538) * KET ASZIALOST és egy
lakatos alkalmaz félnapra is a Dám Mj-
hály-féle gépkocsi felvázának gyára.
Anadol-Nou, Saguna-utca, 12. (2192) *
KOVACS-segédet állandó munkára ke-
resek, Timisoara, II., B. Dochia-utca, 10.
Rehling, Bej. sz. 1632/942. (3913) *
AZONALAN belépésre keresnek tüző
és felső cipőrészeket szabó nőket vagy
jérfit jó fizetéssel, KARRES, Fabrica
de Pjele S. A. Medias, Sectia de incalta-
minte. (3904) * KERESKEK KÉT-SZO-
BAS, korszerű lakást az Erzsébet-, Bel-
vagy Józsefvárosban. Ajánlatokat „Vil-
háloha kérek. (3960) * ROZSASZINŰ
SPORTKOCSI eladó. Timisoara, III.,
Porumbescu-u., 69., 3. ajtó. (3961) *
TARARÉKVÜZHELYET LEGKISEBB
MÉRETŰT, jobb oldali csövűt, keresek
Schmidt, Timisoara, III., Mart. Ciordas-
u., 68. (3962) * CSECSEMŐGONDOZÓ-
NŐ, nagy gyakorlatu, azonnalra keres
megfelelő állást Cim a timisoarai kiadó-
ban. (2963) * EGY SZAKÁCSNŐ és egy
szobaleány ajánlkozik vidékre. Timisoa-
ra, Frajelia, XIV-u., 97. Illésné. (3964) *
GYERMEK-SPORTKOCSI és férfi-
kerékpár eladó. Mindkettő jó állapotban
van. Gumijaik jók. Elastica, Timisoara,

CAPITAL -mozgó. A ad. Távb. 3-222
Előadás 3, 5, 7 és 9-ór
Ma: Paul Hörbiger kiváló filmje
Első szerelem, első bánat
Új hirdő.

ERPIIM -mozgó. Arad. Távb. 20-
Előadás 3, 5, 7 és 9-ór
Ma az utóbbi évek legkitünőbb filmje,
A láthatatlan bilincsek
ALIDA VALLI-val

ROYAL -mozgó. Arad. Távb. 19-33
Előadás 3, 5, 7 és 9-órakar
Ma, a humor, derű és vidámság
filmje
MACARIO VICONTE

ARO -mozgó. Arad. Távb. 24-45
Előadás 3, 5, 7, 9-ór
Ma és mindennap
FERDINAND MARIAN mint légzőnász a
TONELLI
c. minden idők legjobb cirkuszfilmjében.

Vyomatott: Societatea Natională de Editură și Arte Grafice „Dacia Traiană” Timisoara I, Bul. Regele Mihai I, Nr. 4, Inmatr. sub Nr. 52/1488/943 la Reg. Of. C. Timisoara